

Alman Federal Embriyonun Korunması Hakkında Kanun (Alman Embriyo Koruma Kanunu)*

Rahime ERBAŞ**

I. Kanun'un Takdimi

İlk yapay yolla dölllenme (*in vitro* fertilizasyon- IVF)- halk arasında bilindiği adıyla *tüp bebek*- R. Geoffrey Edwards tarafından İngiltere'de 1978 yılında gerçekleştirilmiştir¹. Bilim dünyasında yaşanan bu olumlu gelişme, hukuki ve etik tartışmaları da beraberinde getirmişti. Bu olaya binaen birçok Avrupa ülkesi, hukuk sistemlerindeki boşluğu doldurmak üzere düzenlemeler yapmaya başlamıştı. Bu düzenlemeler yapılırken de her ülke farklı bir yöntemi benimsemişti².

* Geliş Tarihi: 09.11.2016, Kabul Tarihi: 23.12.2016.

** Araştırma Görevlisi İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi ABD, erbas@istanbul.edu.tr

¹ R. Geoffrey Edwards, dünyada ilk kez yapay yolla döllenmeyi gerçekleştirdiği için 2010 yılında Nobel Psikoloji veya Tıp Ödülü'ne layık görülmüştür. Bkz: [nobelprize.org](http://www.nobelprize.org), *The Nobel Prize in Physiology or Medicine 2010*, (çevrimiçi) http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/medicine/laureates/2010/, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

² Albin Eser/ Hans-Georg Koch, "*Rechtsprobleme biomedizinischer Fortschritte in vergleichender Perspektive Zur Reformdiskussion um das deutsche Embryonenschutzgesetz*", in *Gedächtnisschrift für Rolf Keller*, editörler: Tübingen Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Profesörleri ve Baden-Württemberg Adalet Bakanlığı, Mohr Siebeck, Tübingen, 2003, s.17, (çevrimiçi) http://www.freidok.uni-freiburg.de/volltexte/3868/pdf/Eser_Rechtsprobleme_biomedinischer_Fortschritte.pdf,(Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

1978 yılında Avrupa'da yaşanan bu gelişme nedeniyle Almanya'da da hukuki düzenleme yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştı. Modern üreme teknikleri ile ilgili meselelerin tartışılması, Almanya'da bugün de olduğu üzere yaşamın korunması (*lebenschutz*) ve insan onuru (*menschenwürde*) kavramları ekseninde şekillenmişti. Bu yeni üreme metoduna ilişkin tek mesele, kişilerin çocuk sahibi olması meselesi olmanın ötesine geçmiş ve doğal ya da yapay yolla meydana gelen embriyoların Alzheimer ve epilepsi gibi hastalıkların tedavisinde kullanılıp kullanılmayacağı gibi embriyonun hukuki statüsü etrafında klonlama da dahil olmak üzere birçok meseleyi biriktirmişti. Bu tartışmalar, bilimsel, hukuki, etik, politik ve medyanın da yoğun ilgi gösterdiği disiplinlerarası bir boyuta bürünmüştü³. Bu tartışmaların 1980'li yıllarda yoğunlaşmasıyla⁴ çeşitli komisyonlar kurulmuştu. Bunlardan en önemlisi, adını Alman Federal Anayasa Mahkemesi eski başkanı, hukuk profesörü *Ernst Benda'nın* başkanlığında toplanan kamuoyunda *Benda Komisyonu*⁵ olarak bilinen komisyon idi⁶. Adalet Bakanlığı ile Araştırma ve Gen Teknolojileri Bakanlığı'nın işbirliğinde oluşturulan ve 1984 ile 1987 yılları arasında faaliyet gösteren bu komisyon, disiplinlerarası 19 adet çalışma grubu oluşturmuştu⁷. İçerisinde doğa bilimcileri, tıp çevrelerinden uzmanlar, Max Plank Enstitüsü, hukukçular, felsefeciler, psikoterapistler, Alman Araştırma Komitesi, İşverenler sendikası gibi toplumun çeşitli kesimleri yer almış ve nihayetinde de bir raporu yayınlamıştı⁸. 1987 yılında başka bir komisyon daha (*Enquete-Kommission*)- Alman Fede-

³ "Gentechnik - der Weg zur Menschenzüchtung?", *DER SPIEGEL* 49/1985, s. 17, (çevrimiçi) <http://magazin.spiegel.de/EpubDelivery/spiegel/pdf/13514563>, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

⁴ Ralf Müller-Terpitz, **Das Recht der Biomedizin: Textsammlung mit Einführung: Textsammlung MIT Einführung Taschenbuch**, Springer, Berlin-Heidelberg, 8 Mayıs 2006, s. 46.

⁵ Komisyonun tam adı, in Vitro- Fertilizasyon, Genom Analizi ve Gen Terapisine İlişkin Bakanlıklararası Çalışma Grubu (*Interministeriellen Arbeitsgruppe – In-vitro-Fertilisation, Genomanalyse und Genterapie*) şeklindeydi.

⁶ Christian Müller- Götzmann, **Artifizielle Reproduktion und gleichgeschlechtliche Elternschaft**, Springer, Berlin, Heidelberg, 2009, s. 236.

⁷ *Gentechnik - der Weg zur Menschenzüchtung?*", *DER SPIEGEL* 49/1985, s. 17.

⁸ Müller- Götzmann, s.236.

ral Parlamentosu bünyesinde- oluşturulmuştu. Bu komisyon da “*Gen Teknolojilerindeki İmkânlar ve Riskler*” adı altında kapsamlı bir rapor yayınlamıştı⁹.

Tüm bu disiplinlerarası tartışmalara rağmen yapay dölleme ve embriyo konusunda Almanya’nın seçtiği yöntem, ceza hukuku araçlarına başvurmak olmuştur¹⁰. Nitekim Alman Ceza Kanunu’nun 218 ve devamı maddeleri doğal yollarla döllemeye ilişkin hükümler ihtiva etmekte; yapay yöntemlere ilişkin herhangi bir düzenleme ihtiva etmemekteydi¹¹. Bu nedenle yapay dölleme konusunda ceza mevzuatında bir boşluk görülmüş ve yan ceza kanunu olarak federal düzeyde 13 Aralık 1990 tarihinde Embriyonun Korunması Hakkında Kanun kısaca Embriyo Koruma Kanunu kabul edilmiştir. Kanun, 1 Ocak 1991 tarihinde de yürürlüğe girmiştir.

Kanun’a yapılan önemli bir değişiklik 21 Kasım 2011 yılında yapılan ve bugün hala çok tartışmalı olan bir maddenin- “*Rahme Nakil Öncesi Teşhis (Präimplantationsdiagnostik-PID); Yönetmelik Çıkarma Yetkisi*” başlıklı § 3a maddesi olarak eklenmesi ile olmuştur. Bununla kanun koyucu ilk kez, istisnai hallerde uygulanabilen rahme nakil öncesi teşhisin koşullarını kapsamlı biçimde düzenlemiştir¹².

Kapsamına bakıldığında ise Kanun, yapay dölleme metotlarının ve insan embriyosunun kötüye kullanılması bağlamında çeşitli fiiller örneğin taşıyıcı anne olmayı kabul eden kimseye yapay olarak dölendirilmiş hücreyi nakletmek veya bir kadına bir yumurtalama dönemi içerisinde üçten fazla embriyo nakletmek gibi suç oluşturan

⁹ **Deutscher Bundestag**, “*Bericht der Enquete-Kommission „Chancen und Risiken der Gentechnologie“*”, gemäß Beschlüssen des Deutschen Bundestages – Drucksachen 10/1581, 10/1693, 06. 01. 1987, (çevrimiçi) <http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/10/067/1006775.pdf>, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

¹⁰ Eser/ Koch, s.17; Ayrıca bkz: Müller-Terpitz, s. 46.

¹¹ Ulsenheimer, Klaus: **Arztstrafrecht in der Praxis**, 4., neu bearbeitete und erweiterte Auflage, § 6 Kastration und Sterilisation, Heidelberg, C. F. Müller Verlag, 2008, s.419, kn:358a.

¹² Georg Pelchen/ Peter Häberle, **Strafrechtliche Nebengesetze**, editörler: Georg Erbs/Max Kohlhaas, Band I, 195. Ergänzungslieferung, Verlag C.H Beck, 2013, ESchG § 3a Präimplantationsdiagnostik; Verordnungsermächtigung, kn: 1, Beckonline, (çevrimiçi) <https://beck-online.beck.de>, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

filleri sıralamış ve istisnai bazı haller dışında cinsiyet seçimini yasaklamıştır. Rıza olmaksızın döllenme gerçekleştirilmesi, embriyo nakli ve ölümden sonra yapay döllenme ve insan üreme hücrelerinin yapay olarak değiştirilmesi ve klonlama suç olarak düzenlenmiştir. 2011 değişikliği ile rahme nakil öncesi teşhis işlemine izin verilen durum ilk kez açıkça düzenlenmiştir. Kanun, 13 madde içermesine rağmen modern üreme metotlarından, cinsiyet seçiminden, genetik bilgilerin değiştirilmesinden, insan ve hayvan hücrelerinin birleştirilmesinden, klonlamaya kadar birçok konuyu ihtiva etmektedir. Önemli bir nokta Kanun'un izin verdiği yapay döllenme, embriyo nakli vb. konularda, sadece hekimlerin yetkili kılınmış olması ve aynı zamanda hekimlerin yapmakla veya katkı sağlamakla yükümlü olmadıklarının da açıkça düzenlenmiş olmasıdır. Belirtmelidir ki; Almanya, bu tür konularda hukuki düzenlemelerinde sınırlayıcı ve muhafazakâr bir anlayışa sahip ülkeler arasında gösterilmektedir¹³. Bu noktada Almanya'nın üreme ve gen teknolojileri bakımından oldukça ilerde bir ülke olmasına rağmen hukuki düzenlemelerde böyle bir anlayışı benimsemiş olması ilginç bulunmaktadır¹⁴.

Hukuki ve etik açıdan güncel ve tartışmalı meseleleri 1991 yılında 13 madde ile düzenleyen bu Kanun'u destekleyenler olduğu gibi eleştirenler de bulunmaktadır. Nitekim aradan 25 yıl geçmesine rağmen Kanun, halen Almanya'da çok tartışılmaktadır. Tartışmalar, bir taraftan Kant'ın "*insan hiçbir zaman araç haline getirilemez*" düşüncesinden hareketle; diğer taraftan bilimsel ve fenni gelişmeleri engellenmemesi ve yapay olarak meydana getirilen embriyonun bazı ağır hastalıkları iyileştirmesinde kullanılması ve hukuki değerlerin tartılmasına imkân verilmesi gibi argümanlar doğrultusunda yürütülmektedir¹⁵.

¹³ John A. Robertson, "*Reproductive Technology in Germany and the United States: An Essay in Comparative Law and Bioethics*", **Columbia Journal of Transnational Law** 2004, Robertson - Revised Final Print Version.Doc, 12/02/04 6:55 PM, s. 191, (çevrimiçi) http://www.utexas.edu/law/faculty/jrobertson/rt_germany_usa.pdf, (Erişim Tarihi: 02. 04. 2015).

¹⁴ A. Robertson, s.191-192.

¹⁵ Claus Roxin, "*Lebensschutz im Strafrecht- Einführung und Überblick*", in **Lebensschutz im Strafrecht, Internationales Strafrechtskolloquium der Koreanischen Gesellschaft für**

Bu kısa ancak tıp hukukunun ve bio-etiğin fevkalâde önemli meselelerini ceza hukuku sahasında düzenleyen *bir yan ceza kanunu* niteliğindeki 1991 tarihli bu Kanun, Türkçe'ye çevrilmeye değer görülmüştür. Bunun ilk nedeni, Kanun'un yapay dölleme, embriyo, gen analizleri, cinsiyet seçimi, klonlama gibi günümüzde oldukça tartışmalı olan meseleleri bir arada ele almasıdır. İkinci nedeni ise üreme ve gen teknolojilerinde bu kadar gelişmiş bir ülkede, hukuki düzlemde bu konuların çok sınırlayıcı ve muhafazakâr bir biçimde ele alınması ve bu anlayış doğrultusunda ceza hukuku sahasında düzenlenmesidir. Üçüncü ve en önemli neden ise ülkemizde bu tür konuların yönetmelik düzeyinde ele alınması ve bu konularda hukuki boşlukların bulunmasıdır. Bu konuların kanun düzeyinde ele alınması ve bir sistemin oluşturulması gerekleri karşısında, Kanun'un Türk hukukuna özellikle Türk ceza hukukuna katkı sağlayabileceği düşüncesi hâsıl olmuş ve Türkçe'ye çevrilmiştir. Çevirinin temel gayesi, Alman perspektifinin Türkçe ortaya konularak Türk hukuk öğretisinde yapılan çalışmalar için araştırmacılara küçük de olsa bir fayda sağlamaktır.

II. Kanun Alman Federal Embriyonun Korunması Hakkında Kanun

(Embriyo Koruma Kanunu) Metni¹⁶

§ 1. Yapay Dölleme Metotlarının Kötüye Kullanılması

- (1) 1. Bir kadına döllenenmiş yabancı bir yumurta hücreğini nakleden,
2. Hamile bırakmak dışında başka bir amaçla bir kadının yumurta hücreğini yapay olarak döllendiren,

Strafrecht (KCLA), 12-15 September 2001, Seoul, Korea, Editörler: Il- Su Kim/ Bernd Schünemann, Korean Institute of Criminology, 2013, Seoul, Republic of Korea, s. 4-5.

¹⁶ Kanun'un çevirisine esas olan metin, Alman Federal Adalet ve Tüketici Koruma Bakanlığının (*Ministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*) web sitesinden alınmıştır. Metnin özgün haline ulaşmak için bkz: *Gesetz zum Schutz von Embryonen (Embryonenschutzgesetz - ESchG)*, **Ministerium der Justiz und für Verbraucherschutz**, (çevrimiçi) <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/eschg/gesamt.pdf>, (Erişim Tarihi: 02. 04. 2015).

3. Bir kadına bir yumurtalama dönemi içerisinde üçten fazla embriyo nakleden,
4. Bir yumurtalama dönemi içerisinde üçten fazla yumurta hücresini, tüp içinde dondurulan gametlerin transferi (*intubaren gametentransfer*) suretiyle döllendiren,
5. Bir kadının bir yumurtalama dönemi içerisinde taşıyabileceğinden daha fazla yumurta hücresini döllendiren,
6. Embriyoyu bir kadının rahmindeki yuvalandığı yerden (*nidasyon*) zamanından evvel başka bir kadına nakletmek veya elde edilme amacı dışında başka bir amaç için kullanmak maksadıyla tahliye eden,
7. Çocuğunu doğduktan sonra üçüncü kişilere vermek üzere belirli bir süre tutmaya hazır bir kadında (taşıyıcı anne) yapay döllenme gerçekleştiren veya bu kadına bir insan embriyosu nakleden,

3 yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

- (2) Yumurta hücresinin sahibi olan kadını hamile bırakmak dışında başka bir amaçla,
 1. Bir insan sperm hücresinin yine bir insan yumurta hücresi ile yapay olarak döllenmesine sebebiyet veren veya
 2. Bir insan yumurta hücresinin yine bir insan sperm hücresi ile yapay olarak döllenmesine sebebiyet veren de aynı şekilde cezalandırılır.
- (3) 1.1. Fıkranın 1, 2 ve 6 numaralı bentlerindeki hallerde, yumurta hücresinin veya embriyonun sahibi olan kadın ile kendisine yumurta hücresi nakledilen veya nakledilecek kadın ve
 - 2.1. Fıkranın 7 numaralı bendindeki halde, çocuğu kendisinde belli bir süre için kabul etmek isteyen kişi ile taşıyıcı anne, cezalandırılmaz.
- (4) 1. Fıkranın 6 numaralı bendindeki ve 2. fıkradaki hallerde, teşebbüs cezalandırılır.

§ 2. İnsan Embriyosunun Kötüye Kullanılması

- (1) Yapay olarak döllendirilmiş ya da bir kadının rahmindeki yuvalandığı yerden (*nidasyon*) zamanından önce tahliye edilen döllenmiş yumurtayı satan veya bunları tutulma amacı dışında sunan, edinen veya kullanan kişi, 3 yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- (2) Hamile bırakmak dışında başka bir amaçla, insan embriyosunun yapay olarak gelişiminin devamına neden olan kişi de aynı şekilde cezalandırılır.
- (3) Teşebbüs, cezalandırılır.

§ 3. Cinsiyet Seçiminin Yasaklanması

İçerisindeki cinsiyet kromozomunu seçerek daha sonra bir insan yumurta hücresini bir sperm hücresi ile yapay olarak döllendiren kişi, 1 yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır. Bu hüküm, çocuğun Duchenne tipi kas bozukluğu ve eyaletin yetkili mercileri tarafından çocuğu tehdit eden hastalık ağır bir hastalık olarak kabul edilmesi şartıyla benzer şekilde ağır derecede cinsiyetle bağlantılı bir hastalığından korunması amacına hizmet ediyor ise hekim tarafından gerçekleştirilen sperm hücresi seçimlerinde uygulanmaz.

§ 3a. Rahme Nakil Öncesi Teşhis ("*Preimplantasyon Genetik Tanı- PGT*"¹⁷); Yönetmelik Çıkarma Yetkisi

- (1) Bir embriyonun hücrelerini rahme nakletmeden önce genetik olarak inceleyen (rahme nakil öncesi teşhis), 1 yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır.

¹⁷ **Çev. Notu:** "*Rahme Nakil Öncesi Teşhis*" olarak Türkçe'ye çevirdiğimiz Almanca madde metninde geçen "*Präimplantationsdiagnostik (PID)*" terimi, Türk tıp çevresinde "*Preimplantasyon Genetik Tanı- PGT*" olarak ifade edilmektedir. Örneğin bkz.: T. Umut K. Dilek/Mesut Öktem/Akgün Yıldız, "*Preimplantasyon Genetik Tanı*", **Türkiye Klinikleri Journal of Gynecology and Obstetrics** 2002, Cilt:12, Sayı:6, s.498- 513; Muhterem Bahçe, "*Preimplantasyon Genetik Tanı*", **Türkiye Klinikleri Journal of Surgical Medical Sciences** 2007, Cilt: 3, Sayı:13, s.108-112.

(2) Yumurta hücresinin alındığı kadının veya sperm hücresinin alındığı erkeğin ya da her ikisinin de genetik durumu, bu kişilerin soyundan gelecekler için yüksek bir kalıtsal hastalık riski taşıyor ise, yumurta hücresinin alındığı kadının yazılı rızası ile hamile bırakmak için rahme nakletmeden önce tıp bilim ve tekniğinin genel kabulüne göre embriyo hücrelerindeki bu hastalığı genetik olarak inceleyen kişi, hukuka aykırı olarak hareket etmiş olmaz. Yumurta hücresinin alındığı kadının yazılı rızası ile yüksek olasılıkla ölümle veya düşük gebelikle sonuçlanacak ağır bir hasarı tespit etmek amacıyla rahme nakil edilmeden önce teşhis işlemi gerçekleştiren kişi de hukuka aykırı olarak hareket etmiş olmaz.

(3) 2. Fıkraya göre rahme nakil öncesi teşhis ancak;

1. Kadının talep edilen embriyon hücrelerinin genetik olarak incelenmesi işleminin tıbbi, psikolojik ve sosyal sonuçları hakkında rızası alınmadan önce bilgilendirilmesi,
2. Rahme nakil öncesi teşhis için ruhsat verilmiş merkezlerde yer alan disiplinlerarası şekilde oluşturulmuş etik komisyonun 2. fıkradaki koşulların yerine getirildiğini incelemesi ve bu konuda izin veren bir değerlendirmeyi sunması ve
3. Rahme nakil öncesi teşhis için ruhsat verilmiş merkezlerde çalışan rahme nakil öncesi teşhis için zorunlu tıbbi, tıbbi ve teknik imkânları elinde bulunduran uzman hekim tarafından icra edilebilir.

Rahme nakil edilmeden önce gerçekleştirilecek teşhis işlemlerine yönelik tedbirlerin etik komisyon tarafından reddedildiği hallerde yetkili merkez bu durumu, ilgili merkeze anonimleştirilmiş bir form doldurarak bildirir ve durum belgelendirilir. Federal Hükümet aşağıdaki ayrıntıları yönetmelikle belirtir ve bunu da Eyalet Temsilciler Meclisi'nin onayına sunar. Bu ayrıntılar;

1. Rahme nakil öncesi teşhis işlemi yapmaya yetkili kılınan merkezlerin sayısı ve bunların koşulları ile burada böyle bir işlemi gerçekleştirmeye yetkili kılınan yetkili hekimlerin nitelikleri, sayısı ve yetkinin süresi,

2. Rahme nakil öncesi teşhis işlemi için etik komisyonunun oluşturulması, birleşimi, usulü ve finansmanı,
 3. Rahme nakil öncesi teşhis işlemlerine yönelik tedbirlerin belgelendirilmesi ile görevli ilgili merkezin kurulması, oluşturulması,
 4. Rahme nakil öncesi teşhis işlemlerine yönelik tedbirlerin ilgili merkeze bildirilmesine ve durumun belgelendirilmesine ilişkin koşullardır.
- (4) 3. maddenin 1. fıkrasına göre rahme nakil öncesi teşhis işlemi yapan kişi kabahatten dolayı sorumlu olur. Bu kabahatin yaptırımı, 50000 Euro'ya kadar idari para cezasıdır.
- (5) 2. fıkrada belirtilen işlemleri gerçekleştirmeye veya katkı sağlamaya hiçbir hekim yükümlü değildir. Bu katkının sağlanmaması halinde bir olumsuzluk söz konusu olamaz.
- (6) Federal Hükümet, rahme nakil öncesi teşhis işlemlerin uygulamalarına yönelik her dört yılda bir rapor düzenler. Rapor, merkezi olarak hazırlanan belgeler ile anonimleştirilmiş verileri ve bilimsel değerlendirmelerin yanı sıra yıllık uygulanan işlem sayılarını içerir.

§ 4. Rıza Olmaksızın Yapılan Döllenme, Embriyo Nakli ve Ölümünden Sonra Yapay Döllenme

- (1) 1. Kullanılan yumurta hücresinin sahibi olan kadının veya sperm sahibi erkeğin rızası olmaksızın yapay döllenme işlemi gerçekleştiren,
2. Bir kadına rızası olmaksızın embriyo nakleden veya
 3. Ölmüş bir erkeğin spermi ile yumurta hücresini yapay olarak döllendiren kişi
- 3 yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- (2) 1. Fıkranın 3. bendindeki durumda kendisinde yapay döllenme gerçekleştirilen kadın cezalandırılmaz.

§ 5. İnsan Üreme Hücrelerinin Yapay Olarak Değiştirilmesi

- (1) İnsan üreme hücresinin genetik bilgilerini yapay olarak değiştiren kişi, 3 yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- (2) Genetik bilgileri yapay olarak değiştirilen insan üreme hücresini, döllenme için kullanan da aynı şekilde cezalandırılır.
- (3) Teşebbüs, cezalandırılır.
- (4) 1. Fıkra,
 1. İnsan vücudu dışında bulunan insan üreme hücresinin genetik bilgilerinin yapay olarak değiştirilmesi, döllenme için kullanılmayacak ise;
 2. Ölü ceninden, insandan veya ölüden alınan vücuda ait diğer insan üreme hücresinin genetik bilgilerinin yapay olarak değiştirilmesi,
 - a) Eğer bir embriyoya, fetüse veya bir insana aşılınmayacak ise ve
 - b) Bundan bir üreme hücresi meydana gelmeyecek ise
 3. İnsan üreme hücresinin genetik bilgilerinin yapay olarak değiştirilmesini amaçlamayan aşı, ışın, kemoterapi veya diğer tedavi işlemlerinde uygulama alanı bulmaz.

§ 6. Klonlama

- (1) Bir başka embriyo, fetüs, insan ya da ölü ile aynı genetik bilgilere sahip bir insan embriyosu meydana getiren 5 yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- (2) 1. Fıkroda tarif edilen embriyoyu bir kadına nakleden da aynı şekilde cezalandırılır.
- (3) Teşebbüs, cezalandırılır.

§ 7. İmera ve Hibrit Gelişimi

- (1) 1. Farklı genetik bilgilere sahip embriyoları en az bir insan embriyosu kullanarak bir birim hücre yapısında birleştiren,

2. Bir hücreyi kendisinden farklı genetik bilgiler içeren ve bu şekilde farklılaşma yeteneğine sahip bir insan embriyosu ile birleştiren ya da
 3. Bir insan yumurta hücresini bir hayvanın sperm hücresi ile döllendirme ya da bir hayvanın yumurta hücresi ile bir insan sperm hücresi ile döllendirme yoluyla farklılaşma yeteneğine sahip bir embriyo meydana getiren 5 yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- (2) 1. Fıkra da öngörüldüğü şekilde meydana getirilen bir embriyoyu,
- a) Bir kadına veya
 - b) Bir hayvana aşılaman,
2. Bir insan embriyosunu bir hayvana aşılaman aynı şekilde cezalandırılır.

§ 8. Tanımlar

- (1) Bu Kanun anlamında embriyo, hücrelerin (*yumurta ve sperm*) birleşmesinden (*karyogami*) itibaren henüz döllendirilmiş ve gelişim kabiliyeti olan insan yumurta hücresini ve ayrıca gerekli koşullar bulunduğu kendi kendine bölünebilen ve bir bireyi meydana getirebilen embriyodan alınan çok fonksiyonlu (totipotent) hücreleri ifade eder.
- (2) Hücrelerin birleşmesinden itibaren 24 saat içinde tek hücre aşamasından geçebilme kabiliyeti olmadığı tespit edilmedikçe bu zaman dilimi içerisinde döllendirilmiş insan yumurta hücresinin gelişim kabiliyeti olduğu kabul edilir.
- (3) Bu Kanun anlamında insan üreme hücreleri, döllendirilmiş yumurta hücresinden oluşan insanların yumurta ve sperm hücrelerine kadar devam eden germ hattındaki ve ayrıca hücrelerin birleşmesine kadarki sperm hücresinin nüfuz ettiği veya beraberinde getirdiği yumurta hücresi, tüm hücreleri ifade eder.

§ 9. Hekim Tarafından Yapılma Şartı

1. Yapay döllenme,
2. Rahme nakil öncesi teşhis,

3. Bir kadına bir insan embriyosunun aşılması ve
4. Henüz bir insan sperminin içine nüfuz etmiş veya yapay olarak ettirilmiş bir insan yumurta hücresinin yanı sıra bir insan embriyosunu saklanması işlemlerini yalnızca bir hekim gerçekleştirmeye yetkilidir.

§ 10. Gönüllü Yapılma

Hiç kimsenin 9. maddede tanımlanan işlemleri yapma veya yapılmasına katkıda bulunma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

§ 11. Hekim Tarafından Yapılma Şartının İhlal Edilmesi

- (1) Her kim hekim sıfatına sahip olmaksızın
 1. 9. Maddenin 1. fıkrasında belirtilen yapay dölleme işlemini,
 2. 9. Maddenin 2. fıkrasında belirtilen rahme nakil öncesi teşhis işlemini ve
 3. 9. Maddenin 3. fıkrasında belirtilen bir kadına bir insan embriyosunun aşılması işlemini
- (2) Gerçekleştirir ise 1 yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır. 9. Maddenin 1. Fıkrası bakımından kendisinde böyle bir dölleme yapılan ve kendi spermi böyle bir döllemede kullanılan erkek cezalandırılmaz.

§ 12. Kabahat Oluşturan Filler

- (1) Her kim, hekim sıfatına sahip olmaksızın 9. maddenin 4. fıkrasında belirtilen bir insan embriyosunu veya orada tanımlanan bir yumurta hücresini saklayan kabahat işlemiş olur.
- (2) Kabahat, 2500 Euro'ya kadar idari para cezası ile cezalandırılır.

§ 13. Yürürlük

Bu Kanun, 1 Ocak 1991 tarihinde yürürlüğe girer.

KAYNAKÇA**(“Kanun’un Takdimi” Bölümünde ve Çeviren Notunda Yararlanılan Kaynaklar)**

Bahçe, Muhterem: “*Preimplantasyon Genetik Tanı*”, **Türkiye Klinikleri Journal of Surgical Medical Sciences** 2007, Cilt: 3, Sayı:13, s.108-112.

Deutscher Bundestag: “*Bericht der Enquete-Kommission „Chancen und Risiken der Gentechnologie“*”, gemäß Beschlüssen des Deutschen Bundestages – Drucksachen 10/1581, 10/1693, 06. 01. 1987, (çevrimiçi)
<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/10/067/1006775.pdf>, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

Dilek, T. Umut K./Öktem, Mesut/Yıldız, Akgün: “*Preimplantasyon Genetik Tanı*”, **Türkiye Klinikleri Journal of Gynecology and Obstetrics** 2002, Cilt:12, Sayı:6, s.498- 513;

Eser, Albin/ Koch, Hans-Georg: “*Rechtsprobleme biomedizinischer Fortschritte in vergleichender Perspektive Zur Reformdiskussion um das deutsche Embryonenschutzgesetz*”, in **Gedächtnisschrift für Rolf Keller**, editörler: Tübingen Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Profesörleri ve Baden-Württemberg Adalet Bakanlığı, Mohr Siebeck, Tübingen, 2003, s.15-36, (çevrimiçi)
http://www.freidok.uni-freiburg.de/volltexte/3868/pdf/Eser_Rechtsprobleme_biomedinischer_Fortschritte.pdf,(Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

Gesetz zum Schutz von Embryonen (Embryonenschutzgesetz - ESchG), Ministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, (çevrimiçi)
<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/eschg/gesamt.pdf>, (Erişim Tarihi: 02. 04. 2015).

“Gentechnik - der Weg zur Menschengüchtung?”, **DER SPIEGEL** 49/1985, s. 17, (çevrimiçi) <http://magazin.spiegel.de/EpubDelivery/spiegel/pdf/13514563>, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

Müller- Götzmann, Christian: Artifielle Reproduktion und gleichgeschlechtliche Elternschaft, Springer, Berlin, Heidelberg, 2009.

Müller-Terpitz, Ralf: Das Recht der Biomedizin: Textsammlung mit Einführung: Textsammlung MIT Einführung Taschenbuch, Springer, Berlin-Heidelberg, 8 Mayıs 2006.

nobelprize.org: *The Nobel Prize in Physiology or Medicine 2010*, (çevrimiçi) http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/medicine/laureates/2010/, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015).

Pelchen, Georg/ Häberle, Peter: Strafrechtliche Nebengesetze, editörler: Georg Erbs/Max Kohlhaas, Band I, 195. Ergänzungslieferung, Verlag C.H Beck, 2013, ESchG § 3a Präimplantationsdiagnostik; Verordnungsermächtigung, kn: 1, Beckonline, (çevrimiçi) <https://beck-online.beck.de>, (Erişim Tarihi: 01. 04. 2015)

Robertson, John A.: *“Reproductive Technology in Germany and the United States: An Essay in Comparative Law and Bioethics”*, **Columbia Journal of Transnational Law** 2004, Robertson - Revised Final Print Version.Doc, 12/02/04 6:55 PM, s. 189- 227, (çevrimiçi) http://www.utexas.edu/law/faculty/jrobertson/rt_germany_usa.pdf, (Erişim Tarihi: 02. 04. 2015).

Roxin, Claus: *“Lebensschutz im Strafrecht- Einführung und Überblick-*, in **Lebensschutz im Strafrecht, Internationales Strafrechtskolloquium der Koreanischen Gesellschaft für Strafrecht (KCLA)**, 12.-15 September 2001, Seoul, Korea, Editörler: Il- Su Kim/Bernd Schünemann, Korean Institute of Criminology, 2013, Seoul, Republic of Korea, s. 3-17.

Ulsenheimer, Klaus: Arztstrafrecht in der Praxis, 4., neu bearbeitete und erweiterte Auflage, § 6 Kastration und Sterilisation, Heidelberg, C. F. Müller Verlag, 2008.